

Kannanotto 27.3.2009

Nuorten työttömyyteen reagoitava voimakkaasti

Alle 25-vuotiaiden työttömyys on noussut tiistaina julkistetun Työ- ja elinkeinoministeriön työllisyyskatsauksen perusteella vuoden 2008 vastaavaan tasoon nähden noin 41 prosentilla. Yhteensä alle 25-vuotiaita työttömiä työnhakijoita oli helmikuussa noin 29 500 henkeä. Alkaneen taloudellisen taantuman olosuhteissa Suomen on jatkettava määrätietoista varautumista ikääntymisen tuomaan työvoimapoliittiseen ja kansantaloudelliseen haasteeseen. Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta (Nuora) toivoo hallituksen kiinnittävän huomiota seuraaviin nopeaa reaktiota vaativiin toimenpiteisiin nuorten työmarkkina-aseman parantamiseksi:

1. Nuorten työvoimapalvelujen kysyntään vastattava

Työ- ja elinkeinotoimistojen nuorten palvelujen kysyntä on selkeässä kasvussa. Etenkin työnvälitystä, koulutusneuvontaa ja ammatinvalinnanohjausta koskien on turvattava nuorten palvelujen tarjonta työ- ja elinkeinotoimistojen määräaikaisia henkilöresursseja lisäämällä.

Nuorten työllistymisen edistämiseksi ja nuorisotyöttömyydestä aiheutuvien sosiaalisten haittojen vähentämiseksi alle 25-vuotiaiden osalta lain julkisesta työvoimapalvelusta (1295/2002) mukaisen työharjoittelun ja työelämävalmennuksen kesto tulisi säätää tilapäisesti harkinnanvaraiseksi ilman lakisääteisiä määräaikoja. Tällä hetkellä työelämävalmennuksen 10 kuukauden ja työharjoittelun 12 kuukauden enimmäiskesto sekä näitä koskeva erityisin syin myönnetty pidennys 18 kuukauteen eivät vastaa riittävässä määrin ja joustavasti nuorten työmarkkinoilta syrjäytymisen ehkäisyyn.

Alle 25-vuotiaita koskevan niin sanotun nuorten yhteiskuntatakuun toteutuminen vaatii uusia toimenpiteitä. Nuorten yhteiskuntatakuussa on siirryttävä nuoren elämäntilanteeseen nopeammin reagoivaan viranomaistoimintaan nykyisen kolmen kuukauden odotusajan sijaan.

2. Harjoittelupaikkoja lisättävä

Ammatilliseen peruskoulutukseen liittyvät työssäoppimisjaksot ja korkea-asteen opintojen työharjoittelu muodostavat tärkeän väylän opinnoista työelämään. Opiskelijan kokemus työelämästä auttaa opintojen suuntaamisessa ja konkretisoi työssä tarvittavaa osaamista sekä muita valmiuksia. Taloudellisen tiedotustoimiston tuoreen tutkimuksen mukaan nuorista yli puolet pelkää, ettei löydä töitä tulevaisuudessa. Samalla 56 prosenttia nuorista naisista ja 45 prosenttia miehistä on huolissaan omasta jaksamisestaan tulevassa työelämässään. Nuorten työelämään liittyviin käsityksiin voidaan vaikuttaa tehokkaimmin työelämässä.

Valtion on lisättävä korkea-asteen opintoihin liittyviä työharjoittelupaikkoja. Tavoitteen saavuttamiseksi valtion tuottavuusohjelman laskentaperusteena työharjoittelijat on poistettava henkilötyövuosien kokonaisuudesta. Lisäksi opetusministeriön, työ- ja elinkeinoministeriön sekä työmarkkinajärjestöjen kesken on perustettava työryhmä valmistelemaan nopealla aikataululla toimenpiteitä ammatillisen peruskoulutuksen työssäoppimisjaksojen järjestämisen turvaamiseksi.

3. Vieraskieliset erityisryhmänä

Vieraskielisten (sisältää saamenkieliset) eli muuta kuin suomea tai ruotsia äidinkielenään puhuvien nuorten asema työmarkkinoilla on heikko. Vuonna 2007 ennen taloudellisen taantuman alkamista 20–24-vuotiaiden vieraskielisten työllisten osuus oli noin 11 prosenttia alhaisempi kuin suomenkielisillä ja 25–29-vuotiaiden osalta vastaava luku oli 23 prosenttia. Ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa oli 20–24-vuotiaista suomen- ja ruotsinkielisistä vuonna 2007 noin 17 prosenttia, mutta vieraskielisistä 20–24-vuotiaista ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa oli noin 62 prosenttia.

Työttömien ja vailla ammatillista pätevyyttä olevien vieraskielisten nuorten saamiseksi työ- ja elinkeinotoimistojen palveluihin on vahvistettava näiden nuorten tavoittamista etsivällä nuorisotyöllä. Opetusministeriön vuonna 2008 hankkeena rahoittaman etsivän työparikokeilun tavoittamista noin 2000 nuoresta 11 prosenttia oli vieraskielisiä. Etsivän työparitoiminnan rahoitus on vakiinnutettava ja vieraskielisten nuorten väestölaskennallinen osuus huomioitava valtionavustuksen laskentaperusteena.

4. Osatyökykyiset mukaan työelämään

Suomessa osatyökykyisten työllistäminen on vähäistä verrattuna muihin Pohjoismaihin, joissa syyperusteinen työssäolon tukeminen on mahdollistanut muun muassa vammaisryhmien työllistymisen tuetun työllistymisen avulla. Tällöin valtio korvaa tuottavuuden alenemisesta johtuvan työmarkkinallisen haitan. Valtion nuorisoasiain neuvottelukunta esittää työ- ja elinkeinoministeriölle perustettavaksi työryhmän, jonka tehtävänä olisi valmistella esitykset osatyökykyisten työllistämisen edistämiseksi. Samalla tulisi tarkastella, miten ilman perusasteen jälkeistä tutkintoa olevat työttömät nuoret ja sosiaalisten valmiuksien rajoitteet ovat luettavissa osatyökykyisyyden käsitteeseen.

Lisätietoja:

Puheenjohtaja, kansanedustaja Outi Mäkelä, 050 5122 877

Pääsihteeri Tuomas Kurttila, 0400 681 680

JAKELU

Ministeri Cronberg

Ministeri Pekkarinen

Ministeri Virkkunen

Ministeri Wallin

Kansliapäällikkö Virtanen

Kansliapäällikkö Skog

Työn, yrittämisen ja työelämän politiikkaohjelma

Lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin politiikkaohjelma

Tiedotusvälineet